

DATOS IDENTIFICATIVOS

Traballo Fin de Máster

Materia	Traballo Fin de Máster			
Código	V03M169V01206			
Titulación	Máster Universitario en Xestión do Desenvolvemento Sostible			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Piñeiro García, María del Pilar			
Profesorado	Añel Cabanelas, Juan Antonio Canovas Suárez, Juan Carlos Chamorro Mera, Antonio Dopico Parada, Ana Isabel Fernández Alcalá, José M ^a Fernández Suárez, Emilio Manuel Ferreiro Velasco, Pedro Gago Rodríguez, Alberto García Correa, Verónica Labandeira Villot, Francisco Javier Mateo Troncoso, Noemia Méndez Martínez, Gonzalo Benito Pastor Martín, Marta Perez Vazquez, Maria Jesus Pernas García, Juan José Piñeiro García, María del Pilar Plana-Gonzalez Sierra, Ramón Rodríguez Daponte, María del Rocío Rodríguez Méndez, Miguel Enrique Sartal Rodríguez, Antonio			
Correo-e	pilar@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral O obxectivo fundamental do Traballo Fin de Máster é que o alumno consiga unha formación integral, mediante a realización dunha análise ou informe dun caso, proxecto ou experiencia vinculada á xestión dalgún aspecto do desenvolvemento sustentable. Deste xeito, esta materia debería servir como un instrumento para que o alumno adquira as habilidades necesarias na elaboración e redacción de informes, e na presentación pública dos resultados dos mesmos. Este tipo de habilidades son moi valoradas no campo empresarial, tanto se se trata de análise para o consumo interno dunha empresa como para traballos de consultoría externa. En consecuencia, esta materia está moi vinculada con todas e cada unha das materias que se imparten durante a titulación.

Competencias

Código

A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B2	Que os estudantes sexan capaces de aplicar os coñecementos pertinentes a unha serie de situacións complexas relacionadas coa xestión do desenvolvemento sustentable.

B4	Que os estudantes sexan capaces de comunicar os seus coñecementos e conclusións sobre cuestións ambientais de forma clara e sen ambigüidades, tanto a públicos especializados como non especializados.
B5	Que os estudantes sexan capaces de aprender de forma autónoma os avances que se producen no ámbito do desenvolvemento sustentable.
C1	Diagnosticar e avaliar os efectos da actividade humana e económica sobre o medio natural.
C11	Integrar as cuestións ambientais na estratexia e na xestión da organización co obxectivo de obter unha vantaxe competitiva.
C12	Coñecer e saber aplicar as diferentes ferramentas de xestión ambiental dispoñibles para as organizacións.
D1	Capacidade de análise e síntese.
D2	Comunicación oral e escrita.
D5	Iniciativa e espírito emprendedor.
D6	Capacidade para aplicar os coñecementos teóricos na práctica.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Adquisición das competencias específicas do título (en función do traballo fin de máster realizado).	C1 C11 C12
Adquisición das competencias transversais do título.	D1 D2 D5 D6
Adquisición das competencias básicas do título.	A1 A2
Adquisición das competencias xerais do título.	B2 B4 B5

Contidos

Tema

Os estudantes realizarán un traballo fin de Máster- Implantación dun sistema de xestión ambiental segundo a norma ISO vinculado cos contidos do Máster. A continuación 14000 e/ou EMAS nunha organización.
relaciónanse algúns exemplos de posibles proxectos.

- Elaboración da memoria de sustentabilidade dunha organización.
- Cálculo da pegada de carbono dunha organización.
- Avaliación de impacto ambiental dun proxecto.
- Avaliación ambiental estratéxica dun proxecto.
- Valoración da implantación de procesos de produción limpa.
- Implantación de loxística inversa nunha organización.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	0	105	105
Presentacións/exposicións	20	5	25
Estudo de casos/análises de situacións	16	0	16
Actividades introdutorias	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O alumno de xeito individual elaborará un documento sobre un tema obxecto de estudo no Mestrado. Trátase dunha actividade autónoma que inclúe a búsqueda e recollida de información, lectura, comprensión, manexo de bibliografía, redación, presentación, etc.
Presentacións/exposición	Exposición individual por parte do alumno ante un tribunal do traballo fin de Mestrado.
Estudo de casos/análises de situacións	Sesións de orientación para a elaboración e defensa do traballo fin de máster (talleres). Exporanse casos e situacións para que o alumno sexa capaz de identificar as características desexables nos traballos fin de máster, así como os erros que non deben cometerse.
Actividades introdutorias	Actividade encamiñada a informar ó alumno sobre o traballo que debe realizar.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Avaliación							
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Traballo tutelado	Avaliarase a realización do traballo tanto no seu contido e redacción coma na súa presentación.	70	A1	B2	C1	D1	
			A2	B4	C11	D2	
				B5	C12	D5	
						D6	
Presentacións/exposicións	Avaliarase a exposición oral e a utilización de medios gráficos (por exemplo, Power Point), así como a asistencia a todas as presentacións dos alumnos do Máster.	(1)				D1	
						D2	
Estudo de casos/análises de situacións	Valorarase a asistencia e participación aos talleres de apoio para a elaboración e defensa dos Traballos Fin de Máster.	(1)				D1	
						D5	
Actividades introductorias	Se valorará la asistencia y participación.	(1)				D2	

Outros comentarios sobre a Avaliación

As actividades sinaladas con (1) suporán un 30% da nota final da materia.

O traballo fin de máster valorarase polo seu contido e pola súa presentación, tanto escrita como oral, segundo os criterios establecidos no Regulamento para a elaboración e defensa do TFM que aproba anualmente a Comisión Académica do Máster.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Para seguir e progresar adecuadamente nesta materia é necesario ter cursado con anterioridade as outras materias que forman parte desta titulación.